

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“การศึกษาเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทัศนคติ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองดีมีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศ ก็ย่อมทำได้สะดวกราบรื่นได้ผลที่แน่นอนและรวดเร็ว” (ภูมิพล อดุลยเดช, 2520, ออนไลน์) ซึ่งการพัฒนาประเทศจะยั่งยืนได้จะต้องประกอบด้วยคนที่มีคุณภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรมในการดำรงชีวิตและเอื้อต่อการพัฒนาประเทศ การศึกษาเป็นการพัฒนาคุณภาพคนเพื่อพัฒนาประเทศ ดังที่ ประเวศ วะสี (2541) กล่าวว่า การให้การศึกษาแก่บุคคลในชาติ เป็นแนวทางการพัฒนาชาติที่สำคัญและยั่งยืนมากที่สุด ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการแบบองค์รวมที่มีคนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาในทุก ๆ ด้านและแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 9 ได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุล เพื่อเป็นรากฐานหลักของการพัฒนาและสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมคุณธรรมและภูมิปัญญาและการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

มหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษา เป็นสถาบันทางการศึกษาระดับสูง ที่ได้รับการคาดหวังจากสังคมให้เป็นแหล่งผลิตและพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่า และมีความรู้พร้อมในการพัฒนาประเทศ โดยมีบทบาทหน้าที่หลักสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ การสอน การวิจัย การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม (ส่วนมาตรฐานการศึกษาและหลักสูตร สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา, 2541)

จากภารกิจดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่า การกำหนดภารกิจของอาจารย์ จะเกี่ยวข้องและครอบคลุมไปถึงบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่มีต่อสถาบันและสังคมภายนอกสถาบัน ซึ่งคณาจารย์จะถือเป็นภารกิจที่ต้องปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ อาจารย์สถาบันอุดมศึกษามีภารกิจที่จะต้องปฏิบัติคือ การเรียนการสอนการวิจัย การบริการทางวิชาการ การบริหารภายใน และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (ธวัช เดิมฉนวน, 2548) ส่วนในด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมนั้นจะเป็นภาระงานที่แตกต่างกันไปตามแต่ละสาขาวิชา

ในด้านการสอน อาจารย์เป็นผู้ทำหน้าที่ถ่ายทอดวิชาความรู้ด้านต่าง ๆ ทัศนคติ และแนวคิดที่ถูกต้องให้แก่ผู้เรียน เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการ ตลอดจนมี

คุณธรรมและจริยธรรม โดยอาศัยสื่อและวิธีการสอนที่เหมาะสมเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตร สภาพแวดล้อม และตัวผู้เรียน ตลอดจนมีคุณธรรมและจริยธรรม โดยอาศัยสื่อและวิธีการสอน ที่เหมาะสมเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรและตัวผู้เรียน ด้วยเหตุนี้เองอาจารย์ในมหาวิทยาลัย จึงจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทั้งในด้านเนื้อหา วิธีการ หรือเทคนิคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนอยู่เสมอ การเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคปัจจุบัน และการพัฒนา อย่างรวดเร็วทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้ความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากมาย เป็นผลให้ เกิดสังคมข้อมูลข่าวสาร (Information Age) (สุมิตรา จิระวุฒินันท์, 2543) ในยุคของสังคม ข่าวสารนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่เกี่ยวข้องอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ คือ การรับรู้ข่าวสารหรือเรียกว่า สารสนเทศเกี่ยวกับการดำรงชีวิต การทำงาน การพัฒนา รวมทั้งหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในยุค สังคมปัจจุบัน ปริมาณของสารสนเทศเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว มีความหลากหลายทั้งในด้านเนื้อหา รูปแบบ ภาษา ความทันสมัย ผู้ใช้สารสนเทศจึงต้องเรียนรู้และมีทักษะในการนำสารสนเทศมาใช้ ให้ตรงตามความต้องการ (ดวงใจ ศิริประเสริฐสิน, 2545) ดังนั้นสารสนเทศจึงมีความสำคัญและ จำเป็นในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านการศึกษา

การปฏิบัติการกิจการสอนให้บรรลุเป้าหมาย ตามวัตถุประสงค์รายวิชาและแผนการจัดการ การศึกษา อาจารย์จึงจำเป็นต้องมีการแสวงหา การศึกษาค้นคว้า รวบรวมสารสนเทศประเภทต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ควบคู่ไปกับสื่ออื่น ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงและใช้ประกอบการสอนให้มีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น (รุ่งทิวา ศรีวิโรจน์, 2550) โดยเฉพาะการศึกษาในระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาที่มีการเรียนการ สอนในระดับนี้ ส่วนใหญ่ต้องใช้ความรู้ในระดับสูง และสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างมากที่อาจารย์จะต้องตื่นตัวให้ทันกับความเคลื่อนไหวของสังคม และ ทันกับวิทยาการใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้น

สารสนเทศมีบทบาทสำคัญมากในวงการการศึกษา โดยเฉพาะอาจารย์ ซึ่งมีหน้าที่ในการสอน นักเรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยมีการใช้สารสนเทศเป็นส่วนประกอบในการปฏิบัติ งานสอนเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การศึกษาการใช้และความต้องการสารสนเทศในการสอนระดับอุดมศึกษาที่อาจารย์ พิจารณาคัดเลือกรูปแบบสำหรับนำมาใช้เพื่อการจัดการเรียนการสอน จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้ ทราบถึงลักษณะการใช้สารสนเทศ ที่อาจารย์ใช้เพื่อการสอน ทั้งในด้านเนื้อหา รูปแบบ ภาษา ความ ทันสมัย และแหล่งสารสนเทศ รวมถึงปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้สารสนเทศของอาจารย์ ซึ่งจะช่วยให้สามารถคาดการณ์ความต้องการการใช้สารสนเทศของอาจารย์ในอนาคตได้ (ทรงวิทย์ เจริญกิจชนลาภ, 2552)

การแสวงหาและได้มาซึ่งสารสนเทศก่อนนำไปตัดสินใจและเลือกใช้นั้น เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญที่จะทำให้การใช้สารสนเทศเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผู้ใช้ เช่นเดียวกับการศึกษา การใช้สารสนเทศจะมีประโยชน์ต่อจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ มีเป้าหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรสารสนเทศที่สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน ตรงกับความต้องการของผู้ใช้เป็นสำคัญ (นิตยา ปานเพชร, 2549)

มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์เป็นมหาวิทยาลัยที่เกิดจากการหลอมรวมสถาบันการศึกษาที่มีอยู่แล้วในจังหวัดนราธิวาส จำนวน 4 สถาบัน คือ วิทยาลัยเทคนิคนราธิวาส วิทยาลัยการอาชีพตากใบ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนราธิวาส และวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนราธิวาส และได้จัดทำพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ พ.ศ. 2548 ซึ่งได้รับการประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา เล่ม 122 ตอนที่ 14 ก เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2548 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 และได้มีการพัฒนาการศึกษาตลอดระยะเวลา 5 ปี ทั้งทางด้านคณาจารย์ บุคลากรและนักศึกษา หลักสูตร การวิจัยและงานสร้างสรรค์อย่างมีคุณภาพ

ในปีการศึกษา 2554 มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ได้จัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี จำนวน 20 หลักสูตร จาก 8 คณะ ได้แก่ โครงการจัดตั้งคณะแพทยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โครงการจัดตั้งคณะศิลปกรรมศาสตร์ และ สถาบันอาหรับและอิสลามศึกษา และมีหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จำนวน 1 หลักสูตร มหาวิทยาลัยได้เน้นการเรียนการสอนโดยผลิตบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา ให้มีความภาคภูมิใจให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน ทางวัฒนธรรม มีความรู้สามารถทางวิชาการ ทักษะวิชาชีพ กิดอย่างมีเหตุผล มีคุณธรรมและจริยธรรมและใฝ่เรียนรู้ เสริมความเป็นเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษากับสถาบันและหน่วยงานอื่นทั้งในและต่างประเทศ

ห้องสมุด มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ เป็นหน่วยงานในมหาวิทยาลัย ที่เป็นแหล่งสารสนเทศที่มีคุณภาพ มุ่งเน้นบริการสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการเรียน การสอน และการวิจัยของอาจารย์ นักศึกษา และบุคลากรของมหาวิทยาลัย และเพื่อการเรียนรู้ของชุมชน แต่เนื่องจากเป็นมหาวิทยาลัยที่จัดตั้งใหม่ จึงมีข้อจำกัดในการพัฒนาทางด้านศักยภาพ โดยเฉพาะทรัพยากรสารสนเทศภายในห้องสมุดที่มีไม่เพียงพอต่อการใช้และความต้องการของนักศึกษาและอาจารย์ (ผลการวิเคราะห์ศักยภาพ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ : แผนยุทธศาสตร์ปีงบประมาณ 2558 – 2562 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาการบริหารและการจัดการ)

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ปัญหาของการมีสารสนเทศไม่เพียงพอ เพื่อรองรับกับการนำไปใช้ในการสอนของอาจารย์ ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยนั้น

มีความหลากหลายของสาขาวิชา และหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งมีการดำเนินการตามพันธกิจการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพตามประเด็นยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์ในการพัฒนาผลิตบัณฑิต และผู้สำเร็จการศึกษา ดังนั้นการให้ความสำคัญด้านการใช้สารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน ซึ่งเป็นภาระงานหลักให้ก้าวหน้าและทันกับความเคลื่อนไหวของสังคม สารสนเทศในปัจจุบัน จะเป็นกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนการดำเนินการตามพันธกิจภายใต้สังคม พหุวัฒนธรรม ประกอบกับการศึกษาการใช้สารสนเทศของอาจารย์ในสถาบันแห่งนี้ยังไม่เคยมีการศึกษามาก่อน ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรสายปฏิบัติการฝ่ายห้องสมุด ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการจัดการสารสนเทศ เพื่อให้บริการในห้องสมุด ซึ่งเป็นหน่วยงานทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนการเรียนการสอนสำหรับอาจารย์ในมหาวิทยาลัยและเป็นห้องสมุดกลางเพียงแห่งเดียวของมหาวิทยาลัย จึงเห็นความสำคัญของการศึกษาการใช้สารสนเทศและความต้องการสารสนเทศในการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัย นราธิวาสราชนครินทร์ เพื่อทราบถึงการใช้และความต้องการสารสนเทศและปัญหาการใช้สารสนเทศในการสอน อันจะเป็นแนวทางให้แก่ห้องสมุดที่ให้บริการสารสนเทศ ได้จัดหาสารสนเทศให้สอดคล้องกับการใช้เพื่อการสอนของอาจารย์ให้มากที่สุด ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์สามารถปฏิบัติการงานในหน้าที่ดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

ในการวิจัยเรื่อง การใช้สารสนเทศและความต้องการสารสนเทศในการสอนในระดับปริญญาตรีของอาจารย์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการใช้สารสนเทศและความต้องการสารสนเทศ ในการสอนระดับปริญญาตรีของอาจารย์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศและความต้องการสารสนเทศในการสอนระดับปริญญาตรีของอาจารย์มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ จำแนกตามลักษณะตามประชากร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สารสนเทศ กับ ความต้องการสารสนเทศ ในการสอนระดับปริญญาตรีของอาจารย์มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
4. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศในการสอนในระดับปริญญาตรีของอาจารย์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

สมมติฐานการวิจัย

1. การใช้สารสนเทศและความต้องการสารสนเทศในการสอนในระดับปริญญาตรีของอาจารย์มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ แตกต่างกัน ตาม เพศ อายุ ตำแหน่งทางวิชาการ ประเภทคณะที่สังกัด และประสบการณ์ในการสอน

2. การใช้สารสนเทศ และความต้องการสารสนเทศในการสอนระดับปริญญาตรีของ
อาจารย์มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์มีความสัมพันธ์กัน

คำถามการวิจัย

1. อาจารย์มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ มีการใช้สารสนเทศและมีความต้องการ
สารสนเทศในการสอนระดับปริญญาตรี อยู่ในระดับใด
2. อาจารย์มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ มีการใช้สารสนเทศและมีความต้องการ
สารสนเทศในการสอนระดับปริญญาตรี แตกต่างกันหรือไม่
3. การใช้สารสนเทศ กับ ความต้องการสารสนเทศ ในการสอนระดับปริญญาตรี
ของอาจารย์มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ มีความสัมพันธ์กันหรือไม่
4. อาจารย์ที่มีคุณลักษณะทางประชากรแตกต่างกันมีปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้
สารสนเทศในการสอนระดับปริญญาตรีอย่างไร

ประโยชน์ของการวิจัย

เพื่อนำผลการวิจัย ไปใช้สำหรับเป็นแนวทางในการวางแผน แก้ไข ปรับปรุง พัฒนา และ
จัดหาสารสนเทศของห้องสมุดมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ เพื่อรองรับการใช้สารสนเทศ
ของอาจารย์ในอนาคต

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

ในการศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาการใช้สารสนเทศและความต้องการสารสนเทศในการสอน
ระดับปริญญาตรีของอาจารย์ ทุกคน ในมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ มีเนื้อหาดังนี้

1.1 การใช้สารสนเทศ

- 1.1.1 วัตถุประสงค์ในการใช้
- 1.1.2 ลักษณะสารสนเทศที่ใช้
- 1.1.3 แหล่งสารสนเทศที่ใช้
- 1.1.4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้สารสนเทศ

1.2 ความต้องการสารสนเทศ

- 1.2.1 ลักษณะสารสนเทศที่ต้องการ
- 1.2.2 แหล่งสารสนเทศที่ต้องการ

2. ขอบเขตประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่อาจารย์ที่สอนในระดับปริญญาตรีที่ปฏิบัติงาน ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏวราชนครินทร์ ประจำปีการศึกษา 2555 (ไม่นับจำนวนอาจารย์ลาศึกษาต่อ) จำนวน 165 คนประกอบด้วย 7 คณะ 1 สถาบัน (ข้อมูล ณ วันที่ 9 กรกฎาคม 2555) ดังนี้

1) คณะเกษตรศาสตร์	จำนวน 16 คน
2) คณะพยาบาลศาสตร์	จำนวน 39 คน
3) คณะวิทยาการจัดการ	จำนวน 25 คน
4) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	จำนวน 28 คน
5) คณะวิศวกรรมศาสตร์	จำนวน 26 คน
6) โครงการจัดตั้งคณะแพทยศาสตร์	จำนวน 2 คน
7) โครงการจัดตั้งคณะศิลปศาสตร์	จำนวน 13 คน
8) สถาบันอาหรับและอิสลามศึกษา	จำนวน 16 คน

เนื่องจากการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มประชากรตามที่กำหนดข้างต้น ในทางปฏิบัติจริงเก็บข้อมูลได้เพียง 97 คน ผู้วิจัยจึงกำหนดให้เป็นกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของอาจารย์ ที่ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

1) คณะเกษตรศาสตร์	จำนวน 12 คน
2) คณะวิทยาการจัดการ	จำนวน 21 คน
3) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	จำนวน 19 คน
4) คณะวิศวกรรมศาสตร์	จำนวน 20 คน
5) โครงการจัดตั้งคณะแพทยศาสตร์	จำนวน 2 คน
6) โครงการจัดตั้งคณะศิลปศาสตร์	จำนวน 9 คน
7) สถาบันอาหรับและอิสลามศึกษา	จำนวน 14 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

การศึกษาการใช้สารสนเทศและความต้องการสารสนเทศในการสอนระดับปริญญาตรีของอาจารย์มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ มีตัวแปรที่ศึกษาดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ เป็นคุณลักษณะของประชากรที่ศึกษา จำแนกได้ดังนี้

3.1.1 เพศ จำแนกเป็น

- 1) ชาย
- 2) หญิง

3.1.2 อายุ จำแนกเป็น 3 กลุ่ม

- 1) ต่ำกว่า 35 ปี
- 2) 36-45 ปี
- 3) มากกว่า 45 ปี

3.1.3 ตำแหน่งทางวิชาการ จำแนกเป็น 2 กลุ่ม

- 1) ไม่มีตำแหน่งทางวิชาการ
- 2) มีตำแหน่งทางวิชาการ

3.1.4 ประเภทคณะที่สังกัด แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม

- 1) สายสังคมศาสตร์ ประกอบด้วย 3 คณะ ดังนี้
 - 1.1) คณะวิทยาการจัดการ
 - 1.2) สถาบันอาหรับและอิสลามศึกษา
 - 1.3) โครงการจัดตั้งคณะศิลปศาสตร์
- 2) สายวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์สุขภาพประกอบด้วย 5 คณะ ดังนี้
 - 2.1) คณะเกษตรศาสตร์
 - 2.2) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
 - 2.3) คณะวิศวกรรมศาสตร์
 - 2.4) คณะพยาบาลศาสตร์
 - 2.5) โครงการจัดตั้งคณะแพทยศาสตร์

3.1.5 ประสบการณ์ในการสอน แบ่งเป็น 3 ช่วง

- 1) น้อยกว่า 5 ปี
- 2) 5 – 10 ปี
- 3) มากกว่า 10 ปี

3.2 ตัวแปรตาม เป็นการใช้และความต้องการสารสนเทศในการสอน ประกอบด้วย

3.2.1 การใช้สารสนเทศ

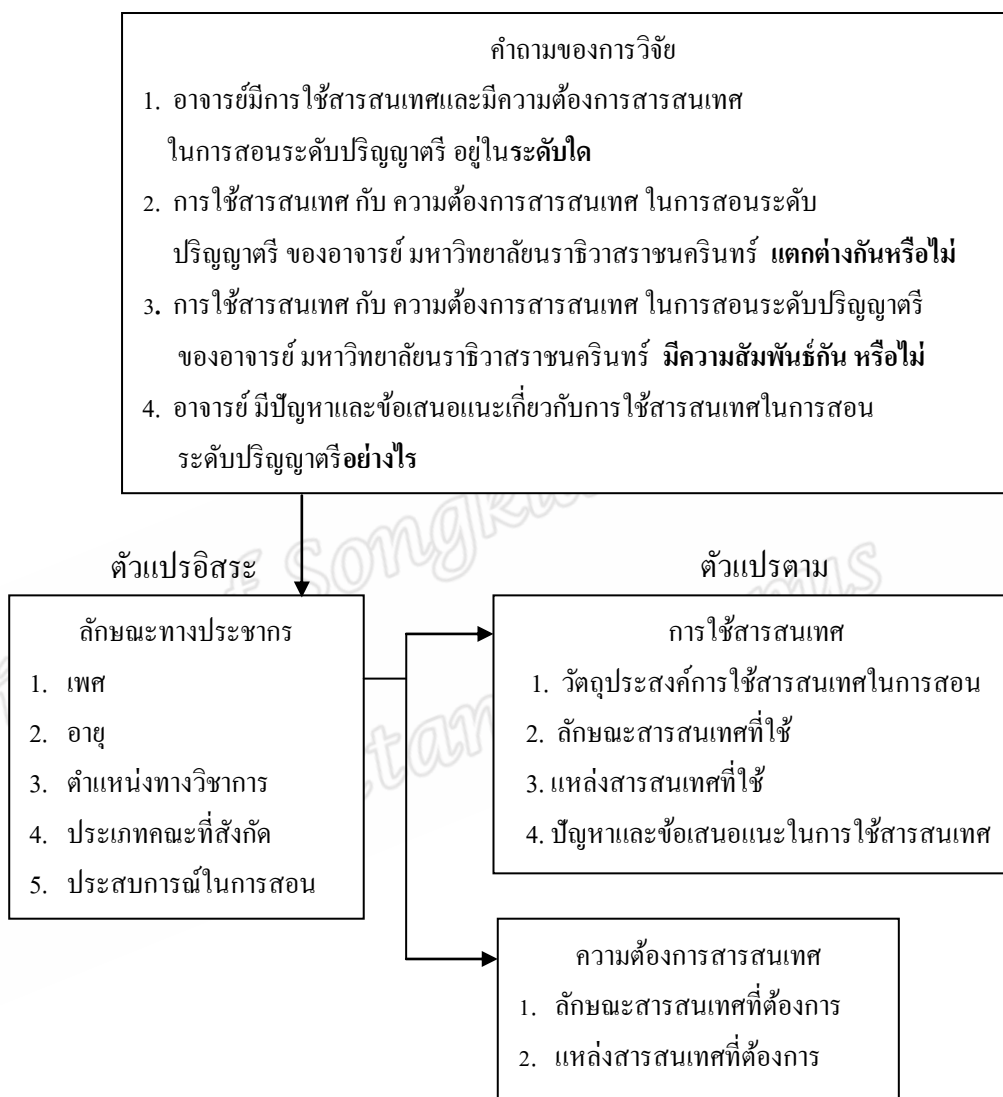
- 1) วัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศ
- 2) ลักษณะสารสนเทศที่ใช้
 - ด้านเนื้อหา , ด้านรูปแบบ, ด้านภาษา, ด้านความทันสมัย, ด้านคุณภาพ
- 3) แหล่งสารสนเทศที่ใช้
 - แหล่งสารสนเทศสถาบัน , แหล่งสารสนเทศที่เป็นสถานที่ แหล่งสารสนเทศบุคคล, แหล่งสารสนเทศที่เป็นเหตุการณ์ , แหล่งสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์
- 4) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้สารสนเทศ

3.2.2 ความต้องการสารสนเทศ

- 1) ลักษณะสารสนเทศที่ต้องการ
 - ด้านเนื้อหา , ด้านรูปแบบ, ด้านภาษา, ด้านความทันสมัย ด้านคุณภาพ
- 2) แหล่งสารสนเทศที่ต้องการ
 - แหล่งสารสนเทศสถาบัน , แหล่งสารสนเทศที่เป็นสถานที่ แหล่งสารสนเทศบุคคล, แหล่งสารสนเทศที่เป็นเหตุการณ์ , แหล่งสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้สารสนเทศและความต้องการสารสนเทศในการสอนระดับปริญญาตรีของอาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวราชนครินทร์ ผู้วิจัยได้กำหนดแนวคิดการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การใช้สารสนเทศในการสอน หมายถึง การใช้สารสนเทศที่มีอยู่ในงานศูนย์วิทยบริการ สำหรับการสอนในระดับปริญญาตรี ของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏวราชนครินทร์ ประกอบด้วย ลักษณะสารสนเทศ วัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศในการสอน แหล่งสารสนเทศ ปัญหาและข้อเสนอแนะ

2. ความต้องการสารสนเทศในการสอน หมายถึง ลักษณะสารสนเทศที่ต้องการและแหล่งสารสนเทศที่ต้องการจากสารสนเทศที่มีอยู่เดิม เพื่อใช้ในการดำเนินการสอน

3. การสอน หมายถึง กิจกรรมของอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับการสอน ได้แก่ การวางแผนการสอน การเตรียมการสอน การจัดเตรียมสื่อ การมอบหมายงาน และการออกข้อสอบ

4. ลักษณะของสารสนเทศ หมายถึง เนื้อหา รูปแบบ ภาษา และความทันสมัยของสารสนเทศ และคุณภาพของสารสนเทศ

4.1 เนื้อหาของสารสนเทศ หมายถึง สาขาวิชาและขอบเขตเนื้อหาของสารสนเทศที่อาจารย์ใช้สอน เช่น หลักสูตร ประมวลการสอนรายวิชา ตำรา เป็นต้น

4.2 รูปแบบของสารสนเทศ หมายถึงรูปลักษณะของสื่อที่ใช้ในการบันทึกสารสนเทศ จำแนกได้เป็น 2 รูปแบบ คือ สื่อตีพิมพ์ สื่อไม่ตีพิมพ์

4.3 ภาษาของสารสนเทศ หมายถึง ภาษาที่นำเสนอสารสนเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย ภาษาอาหรับ ที่อาจารย์ใช้สอน

4.4 ความทันสมัยของสารสนเทศ หมายถึง ช่วงอายุของสารสนเทศที่อาจารย์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนแต่ละด้าน โดยจำแนกช่วงอายุไว้ 3 ระดับ คือ ทันสมัยมาก หมายถึง สารสนเทศที่มีช่วงอายุภายใน 6 เดือนที่ผ่านมา, ทันสมัยปานกลาง หมายถึง สารสนเทศที่มีช่วงอายุภายใน 12 เดือนที่ผ่านมา, ทันสมัยน้อย หมายถึง สารสนเทศที่มีช่วงอายุเกินกว่า 1 ปี

4.5 คุณภาพของสารสนเทศ หมายถึง สารสนเทศที่มีลักษณะ มีความเที่ยงตรงทันต่อเวลา ตรงตามความต้องการของผู้ใช้

5. แหล่งสารสนเทศ หมายถึง แหล่งความรู้ต่าง ๆ ที่อาจารย์ใช้สำหรับค้นคว้า หรือได้รับสารสนเทศ จำแนกเป็น 5 แหล่ง ดังนี้

5.1 แหล่งสารสนเทศบุคคล หมายถึง แหล่งความรู้ที่ได้จากตัวบุคคล เช่น เพื่อนร่วมงาน บรรณารักษ์ ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่าง ๆ เป็นต้น

5.2 แหล่งสารสนเทศสถาบัน หมายถึง แหล่งความรู้ที่ได้จากสถาบันที่ทำหน้าที่รวบรวมและเผยแพร่สารสนเทศ เช่น ห้องสมุดมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ห้องสมุดคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ เป็นต้น

5.3 แหล่งสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง แหล่งความรู้ที่มีการแพร่กระจายข่าวสารผ่านระบบเครือข่าย เช่น เว็บไซต์ขององค์กรและห้องสมุดต่าง ๆ ฐานข้อมูลต่าง ๆ ที่มีให้บริการ เป็นต้น

5.4 แหล่งสารสนเทศที่เป็นสถานที่ หมายถึง แหล่งที่ให้ความรู้ในรูปแบบสถานที่และเข้าถึงได้ไม่ยากนัก เช่น อนุสาวรีย์ โบราณสถาน หรือสถานที่จำลอง

5.5 แหล่งสารสนเทศที่เป็นเหตุการณ์ หมายถึง เหตุการณ์หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เช่น 14 ตุลาคม ใน ปี พ.ศ. 2516 , พฤษภาทมิฬ ในปี พ.ศ. 2535 หรือ การประชุมสัมมนาในเรื่องต่าง ๆ เป็นต้น

6. ปัญหาและข้อเสนอแนะการใช้สารสนเทศ หมายถึง สิ่งที่ทำให้เกิดอุปสรรคและเป็นปัญหาเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศ รวมถึงข้อเสนอแนะในการใช้สารสนเทศในการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

7. อาจารย์ หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติงานสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

8. ตำแหน่งทางวิชาการ หมายถึง ตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ เช่น อาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์

9. ประเภทคณะที่สังกัด หมายถึง การจัดกลุ่มคณะจำแนกตามสาขาวิชาที่จัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ดังนี้

9.1 สายสังคมศาสตร์ หมายถึง คณะที่มีหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นด้านสังคมศาสตร์ ประกอบด้วย 3 คณะ คือ คณะวิทยาการจัดการ ใครงการจัดตั้งคณะศิลปกรรมศาสตร์ และ สถาบันอาหรับและอิสลามศึกษา

9.2 สายวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ หมายถึง คณะที่มีหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นด้านวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ ประกอบด้วย 5 คณะ คือ คณะเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ และ ใครงการจัดตั้งคณะแพทยศาสตร์

10. ประสบการณ์ในการสอน หมายถึง จำนวนปีที่ปฏิบัติงานสอน ของอาจารย์ตั้งแต่เริ่มมีการปฏิบัติงานสอน จนถึงปัจจุบัน แบ่งเป็น 3 ช่วง คือ น้อยกว่า 5 ปี , 5 - 10 ปี และ มากกว่า 10 ปีขึ้นไป